

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CXCI. Differentia 3. Iure civili in notoriis proceditur extraordinariè, sed
sententia lata contra ordinem iuris non valet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

CXCI.
DIFFERENTIA 3

Iure civili in notoriis proceditur extraordinariè, sed sententia lata contra ordinem iuris non valet. *l. prolatam. C. De sent. l. si absentem. De accus.*

At Iure Canonico procedi potest extraordinariè & iuris non servato ordine lata sententia valet. *c. Tua nos. De cohabitati. cleric. c. Vestra. eod. Bartol. 170.*

Rob. Maranta in Par. 4. De ord. iudic. proponit quæstione quid importent illa verba, *Summarie simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij respondet*, per ea tolli omnes solennitates, iuris positivi secundum *Alexan. Consil. 6 vol. 3* adeo ut causa decidi possit merè secundum ius gentium, seu naturale. *Bartol. in Extra. Ad reprimendam* Unde possunt tunc Iudices manu regià expedire causas prout olim tempore iuris gentium. *Ludov. Rom. Consil. 20. Socinus Consil. 12.* Hoc igitur modo in notorijs procedi potest, absque libelli oblatione, litis contestatione, iuramento calumniæ, examinatione testium, & alijs consuetis, non tamen absque citatione, quæ non positivi iuris, sed naturalis esse censetur: quam idè. nec Principi omittere liceat. *Menoch. De arb. Q. 17.* Et Curia Romana, cum petitur, omnes nullitates sanat, præter eam, quæ ex defectu citationis, iurisdictionis, mandati procuratorij provenit. *Gigas de crim. lese maiest. pag. 138.* Fieri tamen non potest, ut ubi ordo iudicij præscriptus & necessarius est, eo neglecto lata sententia vim obtineat, iuxta apertam *Alexandri Imperatoris* definitionem *lo. cit.* Prolatam à præfide sententiam contra solitum iudiciorum ordinem auctoritatem rei iudicatæ non habere certum est. *Vbi Glossa.* Ordo iudiciorum est, ut libellus

Antinomia

offeratur, lis contestetur, de calumnia iuret, depositiones testium conscribantur, & publicentur, sententia scribatur, & a Iudice proferatur. Qui ordo cum pervertitur, non valet sententia, ut si primò pronuntiet, deinde sententiam scribat: uel primò iuret de calumniâ, deinde fiat litis contestatio. In causis brevioribus tamen, & levioribus, manifestis quoque non attenditur prædictus ordo, tanquam supervacaneus. *Auth. Nisi breves. C. De sent. ex brevis. recitanda Tholos. l. 47. c. 6.*

II. Iuris Canonici sanctio ex *c. Tua nos. De cohab. clericor.* cognosci potest. Et enim orta de clericis concubinarijs quæstione, qui quod erant, negabant. *Innocentius III.* respondit. Si crimen ita publicum est, ut merito dici possit notorium, tunc nec testis, nec accusator necessarij sunt, cum inficiari non possint, si verò publicum est, sed ex fama, tunc talia testimonia, id est, bonorum virorum non sufficiunt ad condemnationem alicuius. Igitur in notorijs facti minimè necessaria est probatio. Clarius in *c. Ad nostram. De iureiur.* Secundum traditiones Canonicas manifesta accusatiõne non indigent, nec in eis est ordo iudicarius observandus. *Vbi Glossa.* In extraordinarijs ordo est, ordinem non servare. Eadem *Dambouderus ingeminat Pract. Crim. c. 3.* rescripti juris

Dd

est

est quod in notoriis non est necessaria accusatio, vel denuntiatio, vel inquisitio, vel exceptio, de quibus infra. Simpliciter, de plano, & sine stru pitu, ac figura iudicii proceditur, quando negotium celeritatem desiderat, aded ut mora & dilatione maius dispendium, ac periculum reip. imminere posse veluti tempore commotionis, ac seditionis. Ita ille, Recolligenti nunc omnia quae ex utroque iure prolata sunt, facile apparebit, non esse magnam legum, & Canonum discrepantiam

CXCH

DIFFERENTIA 4.

Iure civili lata sententia, & in rem iudicatam transit nemo auditur adversus illam. l. 1. C. sententiam rescindi non posse. l. 1. C. De app. l. 1. Iure Canonico autem auditur quis favore matrimonij, semiplene probata fraude per iuramentum, & unum testem c. Ex literis. de integ. resit. c. Quisquis. 4. Q. 5. Bartolus 4.7.

Quando dicimus, sententiam transisse in rem iudicatam, intelligimus accepisse auctoritatem, & vires re iudicate, quae pro veritate accipitur, & pro lege habetur l. res iudicata ff. De reg. iur. quod fit, si ab ea non fuit appellatum intra decem dies. c. Quoad consultationem De re iudic. & Auth. Hodie. C. De appellat. Item, quando fuit appellatum, & appellatio deserta est. Ap. b. Si qui appellat C. De temp. appellat. Et est tantae auctoritatis sententia, ut faciat de non ente. & de falso verum, & de albo nigrum. Secundum Iason in l. Iulianus ff. De condit. indeb. ita Rob. Maranus Par. 6. de ord. iudic. §. De sententia num. 128. Cui favet tritum illud, Sententia prior posteriore potior est, lex vero posterior priore potior. item lex 1. C. sententiam rescindi non posse. Vbi Gordianus imperator. Neque suam neque decessoris sui sententiam quantum retractari posse, in dubium non venit: nec necesse esse ab huiusmodi decreto interponere provocationem explorati iuris est Et l. 9. De sent. & interloc. omn. iudic. Post sententiam, quae finibus certis concluditur, ab eo, qui pronunciauerat, vel eius successore de quaestione, quae iam decisa est, statuta rei iudicata non obtinent auctoritatem. Expedit nimirum ad salutem; & tranquillitatem omnium, ut finis aliquando litibus imponatur, & crebrae causidicorum replicationes praescindantur. Quam ob rem ne quidem praetextu instrumentorum de novo repertorum sententiae latae rescissio permittitur. c. inter Monasterium. Suborria hoc et. l. sub specie ff. De re iudic. Vbi Gloss. Gotifredi sententia propter instrumenta novè reperta non retractatur